

Quickscan Flora en faunawet

Uitbreiding Zuivelhoeve Twekelo

Eelerwoude
kleurt het landelijk gebied

Quickscan Flora en faunawet

Uitbreiding Zuivelhoeve Tweekelo

Definitief

Opdrachtgever

De Zuivelhoeve
t.a.v. dhr. G. Roerink
Bruninksweg 5a
7554 RW Hengelo (O)

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Mossendamsdwarsweg 3
7472 DB Goor
T 0345 72 70 00
F 0345 72 70 10
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P6959
Datum: 20-3-2015
Opgesteld: G. Lubbers
Gecontroleerd: V. de Lenne

© Eelerwoude 2015, niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden zonder schriftelijke toestemming van Eelerwoude bv.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrucken

INHOUD

INHOUD	3
1 INLEIDING	4
2 HUIDIGE SITUATIE	5
2.1 Huidige situatie	5
3 FLORA EN FAUNAWET	7
3.1 Flora en faunawet	7
4 METHODE	8
4.1 Bureauonderzoek	8
4.2 Veldonderzoek	9
5 BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING	10
5.1 Flora	10
5.2 Zoogdieren	10
5.3 Vogels	12
5.4 Overige beschermde soorten	13
6 CONCLUSIE	15
LITERATUURLIJST	16
BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET	17

1

INLEIDING

Deze rapportage vormt een actualisatie van de 'Quick-scan Flora- en faunawet Uitbreiding Zuivelhoeve Tweekelo' van 11 mei 2010 (*Eelerwoude, 2010*). Voor deze actualisatie is gebruik gemaakt van verspreidingsinformatie van flora en fauna die in 2013 door Eelerwoude is verzameld in het kader van het Soortmanagementplan Tweekelo in opdracht van Twence Holding b.v., van informatie uit een verkennend veldbezoek op 26 september 2014 en van andere bij Eelerwoude beschikbare onderzoeksinformatie. In deze rapportage beperken we ons tot een weergave van de onderzoeksresultaten en effectenbeoordeling. Voor een meer uitgebreide beschrijving van het plangebied en een overzicht van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen verwijzen we u graag naar eerder genoemd rapport.

2

HUIDIGE SITUATIE

2.1 Huidige situatie

Op 26 september 2014 is het plangebied bezocht. Hieruit bleek dat de situatie sinds de uitvoering van de Quickscan in 2010 nauwelijks is gewijzigd. De (deels) te verwijderen houtwal bestaat uit een twintigtal oude zomereiken met een dichte struiklaag van meidoorn, hulst, vlier en hazelaar. Een aantal eiken is zichtbaar minder vitaal, er is tenminste één dode boom aanwezig. De kruidlaag bestaat uit klimop en in de bosranden een smalle zoom van ruigtenkruiden als grote brandnetel en gewone hennepnetel. De foto's op de volgende pagina geven een impressie van het plangebied en de betreffende houtwal.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode cirkel). De inzet geeft de ligging van het plangebied ten zuiden van Hengelo weer.

Figuur 2. Situatie plangebied en omgeving houtwal tijdens veldbezoek op 26 september 2014.

3

FLORA EN FAUNAWET

3.1 Flora en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten. De Flora- en faunawet kent daartoe een verbodsstelsel Handelingen die leiden tot overtreding van de verbodsbepalingen zijn niet toegestaan, behoudens vrijstelling, vergunning of ontheffing. Verder geldt een algemene zorgplicht.

Onder bepaalde voorwaarden is een (algemene) vrijstelling of ontheffing van de verbodsbepalingen mogelijk. Grofweg kunnen ter zake van ruimtelijke ontwikkelingen drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- Algemeen voorkomende soorten (lichtste beschermingsregime / tabel 1): hiervoor geldt een generieke vrijstelling;
- Overige soorten (middelste beschermingsregime / tabel 2): vrijstelling mits gehandeld wordt volgens een goedgekeurde Gedragscode dan wel een ontheffing (lichte toets);
- Zwaar beschermde soorten genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (zwaarste beschermingsregime / tabel 3): ontheffing met uitgebreide toets.

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Vogels worden beschermd door de Flora- en faunawet waarbij verblijfplaatsen alleen tijdens het broedseizoen worden beschermd. Voor het verstoren of aantasten van de verblijfplaatsen tijdens het broedseizoen geldt het zwaarste beschermingsregime, vergelijkbaar met het regime dat geldt voor de hiervoor genoemde zwaar beschermde soorten. Daarnaast zijn voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, havik, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespendif en zwarte wouw.

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de ontheffingsplicht en daarom is geen ontheffing nodig. Deze soorten zijn bij dit onderzoek grotendeels buiten beschouwing gelaten. Zie bijlage 1 voor een uitgebreide beschrijving en toelichting op de Flora- en faunawet. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht aan de hand van de database van het Soortmanagementplan Tweekelo uit 2013 en een verkennend veldbezoek op 26 september 2014

4.1 Bureauonderzoek

In opdracht van Twence Holding b.v. is in 2013 een uitgebreide inventarisatie uitgevoerd naar alle beschermde planten- en diersoorten in het gebied Tweekelo (figuur 3). Met deze data is het Soortmanagementplan Tweekelo opgesteld waarmee een zgn. 'Generieke ontheffing' is aangevraagd.

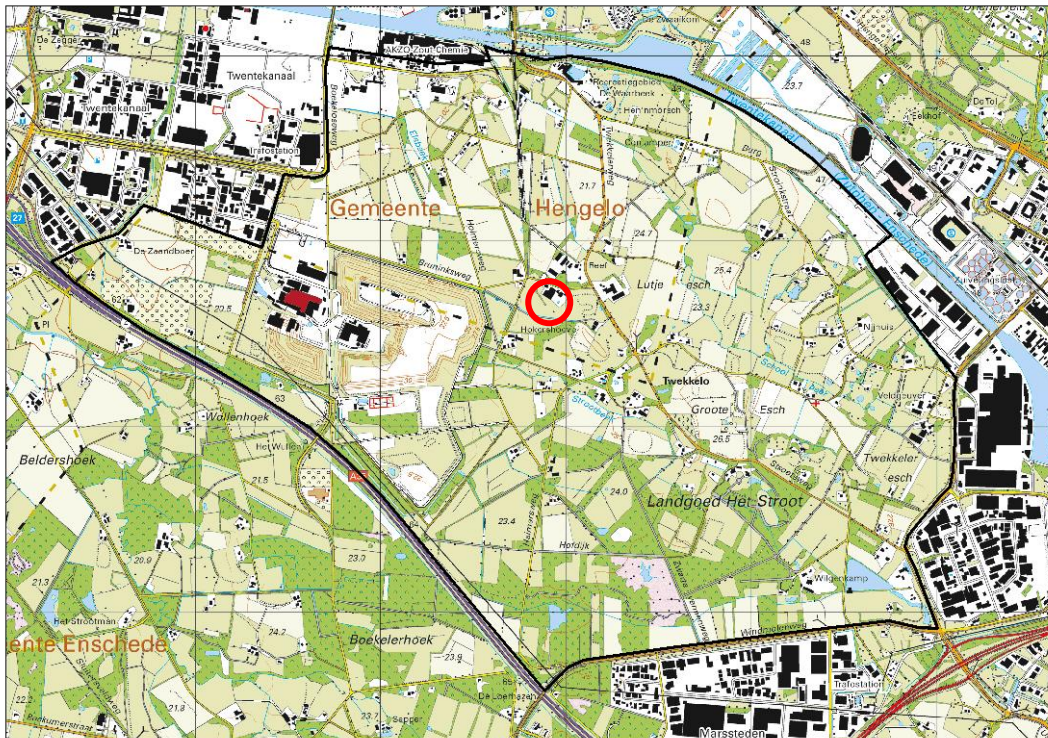
Het veldonderzoek is uitgevoerd in de periode van 1 maart tot en met 16 oktober 2013, maar vooral in de periode van 15 april tot 15 september. Het veldonderzoek heeft zich gericht op de beschermde soorten zoals vermeld in tabel 2 en tabel 3 van de Flora en faunawet (groep van ontheffingsplichtige soorten). De aandacht ging vooral uit naar broedvogels, vleermuizen, amfibieën, reptielen, flora en dagvlinders. Het veldwerk is te voet uitgevoerd met uitzondering van de veldbezoeken naar vleermuizen in de baltsperiode (periode van half augustus-eind september). Deze veldbezoeken zijn grotendeels op de fiets uitgevoerd. Het veldonderzoek is uitgevoerd volgens de geldende onderzoeksprotocollen en –richtlijnen door ervaren veldmedewerkers die voldoen aan de criteria van 'ecologisch deskundige'¹, zoals omschreven door het Ministerie van Economische Zaken.

De velddata is aangevuld met informatie uit tientallen onderzoeken die Eelerwoude in de periode 2003-2013 heeft uitgevoerd in en rond Tweekelo. Ook is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd.

¹ Met een ecologisch deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dienen te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO- dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO-niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk Gebied; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

Figuur 3. Ligging en begrenzing onderzoeksgebied Twykkelo in 2013. De rode cirkel geeft de ligging van het plangebied weer. Voor meer informatie wordt verwezen naar de Quickscan uit 2010.

4.2 Veldonderzoek

Het veldbezoek is op 26 september 2014 door G. Lubbers, ecologisch adviseur bij Eelerwoude, uitgevoerd bij droog weer met een temperatuur van ongeveer 20 graden. Het veldbezoek was verkennend van aard, waarbij aan de hand van de aanwezige terreintypen het voorkomen van beschermde planten- en diersoorten is bepaald.

5

BESCHERMDE SOORTEN & EFFECTENBEOORDELING

5.1 Flora

Voorkomen en functie

Binnen het plangebied zijn evenals in 2010 geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Uit de database van het Soortmanagementplan (SMP) zijn ook geen waarnemingen van beschermde plantensoorten binnen of direct rond het plangebied bekend.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Van negatieve effecten naar aanleiding van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen is dan ook geen sprake.

Conclusie flora: de voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op deze soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing voor flora wordt niet noodzakelijk geacht.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Voorkomen en functie

In en rond het plangebied zijn in 2013 foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers waargenomen (database SMP). Van de gewone dwergvleermuis is in september 2013 een baltsend dier vastgesteld, een indicatie voor de aanwezigheid van een balts- en/of paarplaats. Genoemde soorten hebben hun verblijfplaatsen in gebouwen. Er zijn geen verblijfplaatsen, belangrijke foerageergebieden of vliegroutes aangetroffen, vergelijkbaar met de situatie in 2010.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, evenals het verstoren of vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen (inclusief het met deze verblijfplaatsen samenvallend, essentieel foerageergebied en vliegroutes) valt onder de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Het plangebied blijkt een functie te hebben voor kleine aantallen foeragerende gewone dwergvleermuizen en laatvliegers.

Echter, mede gelet op het aanwezige foerageergebied in de omgeving van het plangebied vormt het plangebied geen essentieel, met vaste verblijfplaatsen van vleermuizen samenvallend foerageergebied. Een ontheffing voor aantasting van dit niet-essentiële foerageergebied is dan ook niet nodig. De voorgenomen ontwikkeling leidt naar verwachting ook niet tot aantasting van een balts- of paarplaats van de gewone dwergvleermuis, diens essentiële leefomgeving of een vliegroute van vleermuizen. Met de aanplant van nieuwe groenelementen en –structuren wordt (op termijn) juist een positief effect op vleermuizen verwacht omdat nieuw foerageergebied ontstaat en mogelijkheden voor nieuwe vliegroutes langs lijnvormige elementen.

Conclusie vleermuizen: de voorgenomen ontwikkelingen hebben naar verwachting geen negatief effect op deze soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor vleermuizen niet noodzakelijk geacht.

5.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Voorkomen en functie

Er zijn binnen het plangebied geen waarnemingen bekend van strikter beschermde soorten zoals eekhoorn of steenmarter, ook niet uit de database van het SMP. Wel komen deze soorten in de omgeving voor. Tijdens de veldinspectie in september 2014 is extra aandacht besteed aan de mogelijke aanwezigheid van nesten of verblijfplaatsen van eekhoorn en steenmarter, deze zijn niet aangetroffen. Binnen het plangebied zijn wel licht beschermde soorten als konijn, haas en ree waargenomen.

Effecten en ontheffing

Binnen het plangebied zijn geen strikt(er) beschermde grondgebonden zoogdieren aangetroffen dan wel te verwachten. Van negatieve effecten op deze groep van soorten is geen sprake. Wel kan de ontwikkeling leiden tot een (tijdelijke) verstoring van algemeen voorkomende en licht beschermde soorten. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het gebied na werkzaamheden weer geschikt is voor deze soorten. Voor deze soorten geldt overigens ook een generieke vrijstelling.

Conclusie grondgebonden zoogdieren: de voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op deze soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk geacht.

5.3 Vogels

Voorkomen en functie

Op het bestaande erf bij de woning van de familie Roerink en het bestaande bedrijfsgebouw broedt circa 10 paar huismus, een soort die in de Flora- en faunawet als een zgn. jaarrond-soort¹ wordt beschouwd en daardoor een meer strikte bescherming geniet. Andere jaarrond-soorten die in 2013 in Tweekelo zijn vastgesteld komen niet binnen of in de directe omgeving van het plangebied voor. Het gaat om ondermeer steenuil, kerkuil, oehoe en een aantal roofvogels als buizerd, havik en sperwer. Wel kunnen een aantal van deze soorten het plangebied gebruiken als foerageergebied.

¹ Een vogelsoort die gedurende het gehele jaar gebruik maakt van zijn nest of andere verblijfplaats wordt beschouwd als een zgn. 'jaarrond-soort'. Anders dan andere (broed)vogelsoorten leidt het werken buiten de kwetsbare broedperiode toch tot verstoring van zijn vaste rust- en verblijfplaats. Dit is in principe ontheffingsplichtig. Het gaat om vogelsoorten uit categorie 1 tot en met 4 van 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten'.

In en rond het plangebied zijn in 2013 naast algemene soorten als merel, houtduif, koolmees en vink ook een aantal minder algemene broedvogelsoorten aangetroffen. Het gaat om boomklever, boomkruiper, bosuil, gekraagde roodstaart, grote bonte specht, holenduif en ringmus. Een deel van deze soorten valt onder de groep van zgn. categorie 5 van de 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' (zie kader).

In de sinds augustus 2009 geldende 'Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten' zijn in categorie 5 van deze lijst een aantal vogelsoorten opgenomen die ook binnen het plangebied zijn aangetroffen. Het gaat om een groep van broedvogelsoorten die vaak terugkeert naar de plaats waar ze hebben gebroed, maar die over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats door bijvoorbeeld ruimtelijke ontwikkelingen verloren is gegaan, uit te wijken naar andere locaties in de omgeving. De soorten uit categorie 5 vragen om extra onderzoek, ook al zijn hun nesten niet jaarrond beschermd. Nesten van categorie 5-soorten zijn namelijk wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

Effecten en ontheffing

Broedvogels algemeen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren, zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen uitgevoerd mogen worden, tenzij nader onderzoek heeft uitgewezen dat broedvogels afwezig zijn.

Categorie 5-soorten

In het plangebied zijn een aantal soorten uit categorie 5 vastgesteld. In de huidige situatie is voldoende leefgebied voor deze soorten rondom het plangebied aanwezig. Er zijn geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden op grond waarvan de nesten van deze soorten in dit geval als jaarrond moeten worden aangemerkt. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing, omdat een negatief effect wordt verwacht op de lokale of regionale populatie van de soort, is niet aan de orde.

Jaarrondsoorten - categorie 1 tot en met 4

Het plangebied heeft mogelijk een functie als foerageergebied voor buizerd, havik en sperwer. Leefgebied blijft voor deze soorten echter afdoende voorhanden, tevens blijft het plangebied (deels) geschikt als foerageergebied. De leefgebieden van de in 2013 vastgestelde kerkuil, steenuil en oehoe liggen op forse afstand van de planlocatie (> 1-2 km). Het plangebied maakt geen deel uit van het (essentiële, met de nestplaatsen samenvallend) leefgebied van deze vogelsoorten. De nestplaatsen van de huismus op het bestaande erf van de woning van de familie Roerink en het bestaande bedrijfsgebouw blijven behouden. De nieuwe ontwikkelingen vinden niet plaats in het essentiële, met deze nestplaatsen samenvallend leefgebied. Voor geen van de jaarrondsoorten is nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing nodig.

Conclusie vogels: met de voorgenomen ontwikkeling worden geen negatieve effecten op broedvogels (alle categorieën) verwacht, mits de voorgenomen (kap)werkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd worden, dan wel voor het broedseizoen worden aangevangen en vervolgens voortdurend worden voortgezet. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor vogels niet noodzakelijk geacht.

² In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

5.4 Overige beschermde soorten

Voorkomen en functie

Met uitzondering van een periodiek droogvallende sloot aan de zuidzijde van het plangebied zijn er geen waterelementen aanwezig binnen het plangebied. Voor kritische en strikt(er) beschermde amfibieën zoals poelkikker is geen leefgebied binnen het plangebied aanwezig. Er zijn ook geen waarnemingen bekend uit de database van het SMP. Aanwezigheid van deze soorten wordt daarom uitgesloten. Een aantal algemene soorten zoals bruine kikker en gewone pad, kunnen het plangebied mogelijk gebruiken als landbiotoop. Het zal dan echter gaan om kleine aantallen dieren.

Van de groep van reptielen is in Tweekelo alleen de levendbarende hagedis aangetroffen. Echter niet in de omgeving van het plangebied. Voor de overige beschermde soorten en soortgroepen zoals vissen, dagvlinders en libellen geldt dat deze beschermde soorten voornamelijk gebonden zijn aan specifieke terreintypen zoals hoogveen, droge- en vochtige heiden en vennen. Deze biotopen worden voornamelijk in

natuurgebieden aangetroffen en ontbreken binnen het plangebied. Populaties van deze soorten zijn niet aangetroffen en worden hier door het ontbreken van geschikt leefgebied ook niet verwacht

Effecten en ontheffing

Binnen en direct rond het plangebied zijn geen strikt(er) beschermde soorten aangetroffen, anders dan al eerder vermeld. Van negatieve effecten op deze soorten is geen sprake. Wel kan de ontwikkeling leiden tot een (tijdelijke) verstoring van algemeen voorkomende en licht beschermde soorten. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het gebied na werkzaamheden weer geschikt is voor deze soorten. Voor deze soorten geldt overigens ook een generieke vrijstelling

Conclusie overige beschermde soorten: de voorgenomen ontwikkelingen hebben geen negatief effect op deze soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing wordt voor deze soorten niet noodzakelijk geacht.

6

CONCLUSIE

Op basis van de Quicksan uit 2010 en de actualisatie in deze rapportage wordt geconcludeerd dat er binnen en direct rond het plangebied een aantal beschermde diersoorten zijn aangetroffen. De voorgenomen ontwikkelingen leiden niet tot een negatief effect, die vraag om nadere maatregelen, nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing ex artikel 75 Flora- en faunawet. Wel kan de ontwikkeling leiden tot een (tijdelijke) verstoring van algemeen voorkomende soorten. Nog daargelaten, dat de verbodsbepaling van artikel 10 Flora- en faunawet zich niet verzet tegen tijdelijke verstoring, heeft de verstoring geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het gebied na werkzaamheden weer geschikt is voor deze soorten. Voor deze soorten geldt overigens ook een generieke vrijstelling.

Belangrijk bij dit alles is de algemene zorgplicht. Dit betekent ondermeer dat versturende werkzaamheden zoals sloop en kap niet tijdens het broedseizoen mag plaatsvinden, tenzij is uitgesloten dat broedende vogels of hun legsels worden verstoord.

LITERATUURLIJST

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijk ingrepen Flora- en faunawet.*

Dienst Regelingen, 2009. *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen.*

Eelerwoude, 11 mei 2010. *Quick-scan Flora- en faunawet Uitbreiding Zuivelhoeve Tweekelo.* Eelerwoude, Goor (pr.nr. 4362.1).

Eelerwoude, 25 augustus 2014. *Soortmanagementplan Tweekelo.* Eelerwoude, Goor (pr.nr. 6221).

Koninklijke Vermande, 1999-2007. *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3 en 4,* SDU Uitgeverij, Den Haag.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2004. *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen,* Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.

BIJLAGE 1: FLORA- EN FAUNAWET

Inleiding

Per 1 april 2002 is de Flora- en faunawet in werking getreden. In deze wet, gepubliceerd op 14 juli 1998 in het Staatsblad 402, is de soortbescherming geregeld van in Nederland inheemse in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. De wet sluit aan op de Europese natuurregeling (Natura 2000). De wet is in plaats gekomen voor de Jachtwet, de Vogelwet 1936, de soortenparagraaf uit de Natuurbeschermingswet, de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten en de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn. Deze Europese soortenbescherming heeft met de Flora- en faunawet dus een Nederlandse vertaling gekregen.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Centraal staat hierbij de zorgplicht, wat inhoudt dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. De wet erkent hierbij de intrinsieke waarde van de in het wild voorkomende dier- en plantensoorten. Alle soorten hebben een eigen rol in het ecosysteem en dragen bij aan de biodiversiteit. Dat betekent dat voor de wet alle dieren en planten van onvervangbare waarde zijn en dat daar dus zorgvuldig mee omgegaan moet worden. Het gevolg is onder andere, dat iedereen die redelijkerwijs weet of kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor beschermde dier- of plantensoorten worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten, dan wel naar redelijkheid alle maatregelen te nemen om die gevolgen te voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Beschermde soorten

Via de Flora- en faunawet worden de volgende planten- en diersoorten beschermd:

- Ruim 100 inheemse plantensoorten die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Alle soorten vogels die van nature op het grondgebied van de lidstaten van de EU in het wild voorkomen;
- Alle zoogdieren die van nature in Nederland in het wild voorkomen, met uitzondering van bruine rat, zwarte rat en huismuis;
- Alle amfibieën en reptielen die van nature in Nederland in het wild voorkomen;
- Vissen, en schaal- en schelpdieren voorzover ze niet onder de Visserijwet vallen;
- Bepaalde soorten insecten (bijvoorbeeld vlinders, libellen en mieren).

Als beschermde inheemse soort kunnen door middel van algemene maatregel van bestuur worden aangewezen. Het gaat om soorten die van nature in Nederland voorkomen en: die in hun voortbestaan bedreigd of gevaar lopen in hun voortbestaan bedreigd worden; mogelijk in hun voortbestaan bedreigd worden door overmatige

benutting en die uit Nederland zijn verdwenen, maar waarvan de kans op terugkeer reëel is.

Verbodsbepalingen

Om de instandhouding van de wettelijk beschermde soorten te waarborgen, moeten negatieve effecten op die instandhouding voorkomen worden. Welke negatieve effecten dat precies zijn, kan niet in een lijst opgesomd worden. Dat is afhankelijk van soort, locatie en aard van de ingreep. Om de bescherming concreet te maken, zijn een aantal voor planten en dieren schadelijke handelingen als verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet opgenomen. De belangrijkste artikelen zijn:

- Artikel 8: het is verboden beschermde planten te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
- Artikel 9: het is verboden beschermde dieren te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
- Artikel 10: het is verboden beschermde dieren opzettelijk te verontrusten.
- Artikel 11: het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
- Artikel 12: het is verboden eieren van beschermde dieren te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Ontheffing

Bij werkzaamheden waarbij een schadelijk effect optreedt voor beschermde soorten, is een ontheffing of vrijstelling nodig op de in de wet gestelde verbodsbepalingen (artikel 8 tot en met 18). In artikel 75 van de Flora- en faunawet wordt de mogelijkheid geboden om ontheffing aan te vragen op de verbodsbepalingen. De bevoegdheid om een ontheffing te verlenen in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet ligt bij de Minister van Economische Zaken. Een aanvraag tot ontheffing kan worden ingediend bij Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het Ministerie van Economische Zaken.

Bij de ontheffingverlening gelden, afhankelijk van de status van de soort, verschillende voorwaarden waaraan voldoen moet worden. Onderscheid wordt gemaakt in een lichte toets en een uitgebreide toets.

De lichte toets geldt voor de overige soorten uit tabel 2 (voor de algemeen voorkomende soorten uit tabel 1 geldt een generieke vrijstelling). De lichte toets houdt in dat de werkzaamheden het voortbestaan van de soort niet in gevaar mogen brengen (doet geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding).

De uitgebreide toets geldt voor soorten die in bijlage IV van de Habitatrichtlijn zijn opgenomen, voor soorten opgenomen op bijlage 1 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten en voor beschermde vogelsoorten. De uitgebreide toets houdt in dat:

- geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige instandhouding van de soort;
- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- ontheffing wordt verleend met het oog op een in artikel 75 Flora- en faunawet of in artikel 2 lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten genoemd belang

Mitigatie

Negatieve effecten en daarmee een ontheffingsaanvraag kunnen worden voorkomen door vooraf gaand aan het project mitigerende (= verzachtende) maatregelen op te

stellen en uit te voeren. Het gaat dan om het behoud van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats van de soort.